

תעשייה

2014-2012

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
Central Bureau of Statistics
دائرة الإحصاء المركزية

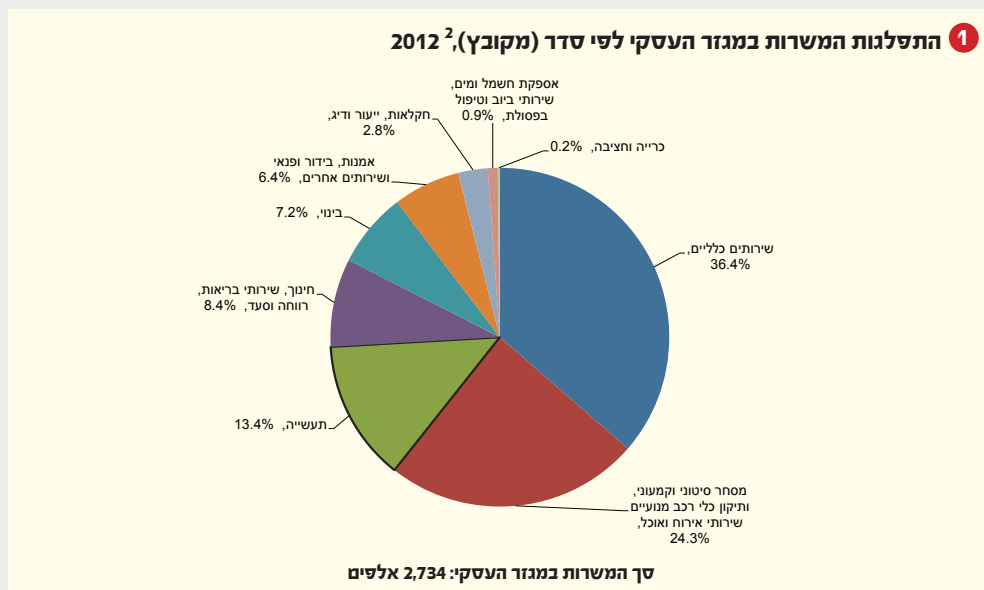
התעשייה מהווה נדבך מרכזי בהתפתחות המשק הישראלי. היא מסייעת בשיפור כושר הייצור של המשק ומשפרת את יכולתו של המגזר העסקי להתמודד בתנאי תחרות בין-לאומית. התעשייה מייצרת תשתית למקומות עבודה חדשים, מגדילה את הערך המוסף ומציעה פתרונות נאותים לצרכים המיוחדים של כלכלת המדינה.

לצורך הצגת נתונים מקיפים על ענפי התעשייה במשק הישראלי, נערך סקר שנתי (סקר תעשייה), הכולל מגוון משתנים המבוססים על דוחות כספיים של מפעלים בתעשייה. השנה האחרונה שעבורה התפרסמו נתונים הייתה 2012, מכיוון שקיים פער בין סיום שנת המס לבין מועד הגשת הדוחות הכספיים לשלטונות המס. כמו כן, נאספים נתונים חודשיים, המשמשים להכנת מדדי תעשייה שוטפים והמהווים אינדיקטורים להתפתחות התעשייה. נתונים אלו התפרסמו לאחרונה לשנים 2013-2014.

התעשייה בישראל החלה להתפתח באמצע המאה ה-20. במפקד שערכה הסוכנות היהודית ב-1936 נמצאו 1,500 מפעלי תעשייה, ובהם היו כ-28 אלף מועסקים. בשנות ה-50 רוב מפעלי התעשייה היו בתי מלאכה ומפעלים קטנים שעסקו בעיקר בעיבוד מוצרים חקלאיים ובהלבשה. בשנות ה-90 המוקדמות החל המשק הישראלי בכלל והתעשייה הישראלית בפרט לשנות כיוון, מצמיחה בענפי תעשייה מסורתיים לצמיחה בענפי תעשייה טכנולוגיים מתקדמים. השינוי בין השנים בא לידי ביטוי בהצטמצמות חלקם בתוצר של מפעלי התעשייה בטכנולוגיה המסורתית (העוסקים בייצור מזון, טקסטיל, הלבשה ועור) בעקבות הגלובליזציה ופתיחת המשק לתחרות. לעומת זאת, ענפי הטכנולוגיה העלית התפתחו באופן ניכר, ובהם מסתמנת עיקר הצמיחה בתעשייה.¹ (רשימת ענפי התעשייה מופיעה בסוף העלון).

מפעלים ומשרות

- בשנת 2012 היו בישראל כ-22 אלף מפעלי תעשייה ובהם כ-367 אלף משרות - 13% מכלל המשרות במגזר העסקי ו-10% מכלל המשרות במשק.

- ב-87% מהמפעלים יש פחות מ-20 משרות בכל מפעל, וב-6% מהמפעלים יש 50 משרות לפחות בכל מפעל.

1 להרחבה ראו סקר תעשייה, כרייה וחציבה 2012, פרסום מס' 1628 בהוצאת הלמ"ס.

2 סדר/ענף כלכלי מקובץ - בהתאם לסיווג האחד של ענפי הכלכלה 2011, בהוצאת הלמ"ס. זהו סיווג של מפעלים לקבוצות העוסקות בפעילויות כלכליות קרובות או דומות.

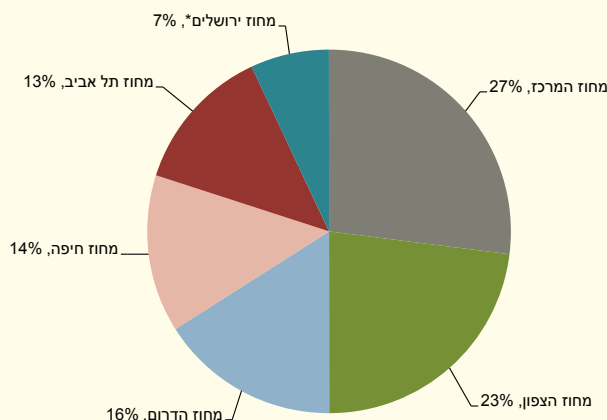
- אחוז המפעלים מכלל התעשייה של ענפי מוצרי נפט, כימיקלים, תרופות ומוצרי גומי ופלסטיק עמד על 6% בלבד, ואילו חלקם של ענפים אלו בתפוקה הגולמית עמד על 35%. ובאופן הפוך, אחוז המפעלים של ענפי מתכות בסיסיות, מוצרי מתכת בהרכבה ומוצרים אחרים על בסיס מינרלים אל-מתכתיים עמד על כ-25% לעומת 12% בלבד בתפוקה הגולמית.

2 התפלגות המפעלים והתפוקה הגולמית בתעשייה לפי ענף כלכלי (מקובץ), 2012

- 55% ממפעלי התעשייה משתייכים למגזר משקי הבית¹, ו-43% שייכים לתת-מגזר החברות הפרטיות. תת-מגזר הקואופרטיבים וכן תת-מגזר החברות בבעלות זרה מהווים, כל אחד, כ-1% מכלל המפעלים.
- כל המפעלים שעלו במדגם חולקו למחוזות בהתאם לכתובתם.

3 התפלגות המשרות בתעשייה לפי מחוז, 2012

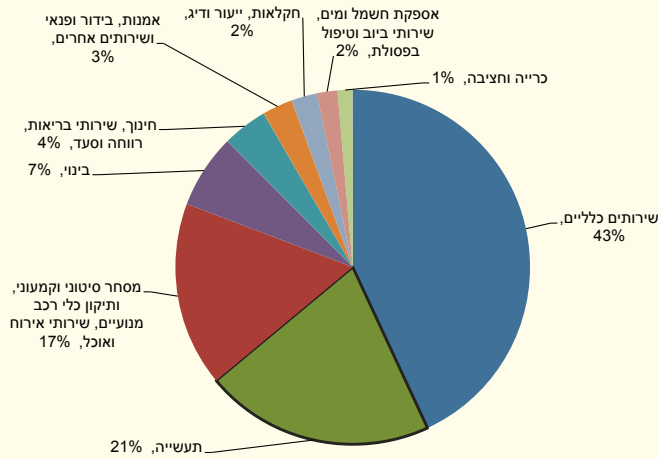
* כולל אזור יהודה והשומרון (מפעלים ישראליים)

1 עסקים בבעלות משקי בית שאינם מאוגדים בחברות.

ערך מוסף גולמי¹

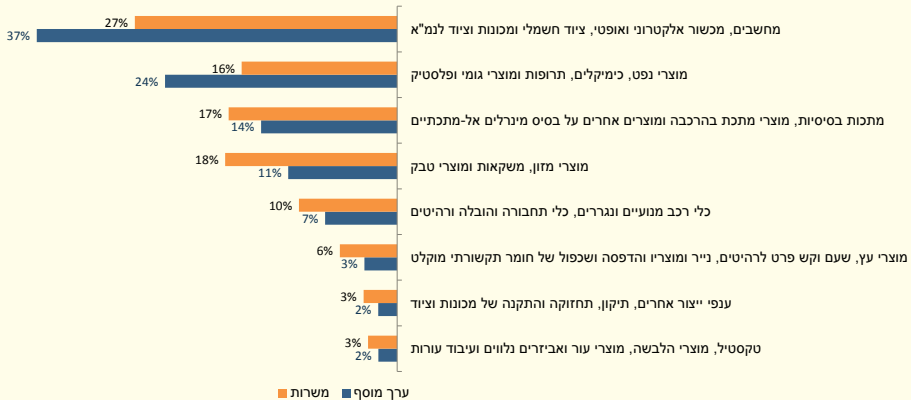
- בשנת 2012 עמד הערך המוסף הגולמי של התעשייה על 114 מיליארד ש"ח, המהווה כ-21% מכלל התוצר של המגזר העסקי. חלקו במשרות עמד על 13% בלבד.

4 הערך המוסף במגזר העסקי לפי סדר (מקובץ), 2012

סך הערך המוסף במגזר העסקי: 544 מיליארד ש"ח

5 התפלגות הערך המוסף והמשרות בתעשייה לפי ענף כלכלי (מקובץ), 2012

1 ערך מוסף גולמי (להלן: ערך מוסף) הנו ערך התפוקה בניכוי סך התשומות (בכלל המשק ערך מוסף מכונה תוצר).

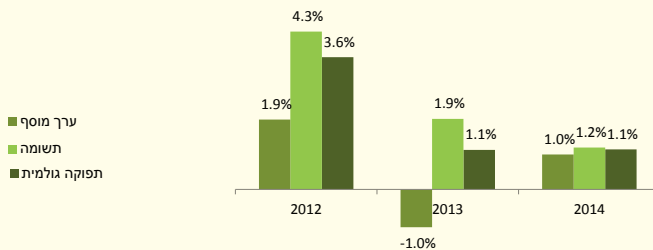
ערך מוסף גולמי (המשך)

6 ערך מוסף ממוצע למשרה בתעשייה לפי ענף כלכלי (מקובץ), אלפי ש"ח, 2012

- בין השנים 2011-2014 עלה הערך המוסף ב-1% והתפוקה הגולמית ב-2% בממוצע בשנה (במחירים קבועים).

7 ערך מוסף, תשומה ותפוקה גולמית, כל שנה לעומת קודמתה, 2012-2014, במחירי 2011

תמורה למשרות

- בשנת 2012 עמדה התמורה השנתית הממוצעת למשרה בתעשייה על 175 אלף ש"ח, גבוהה פי 1.5 (בקירוב) מהממוצע במגזר העסקי (120 אלף ש"ח).
- מפילוח ענפי התעשייה נראה כי התמורה הממוצעת למשרה נעה בין 249 אלף ש"ח בענפי המחשבים, המכשור האלקטרוני והאופטי, ציוד חשמלי ומכונות וציוד לנמ"א ל-100 אלף ש"ח בענף טקסטיל, מוצרי הלבשה ומוצרי עור.

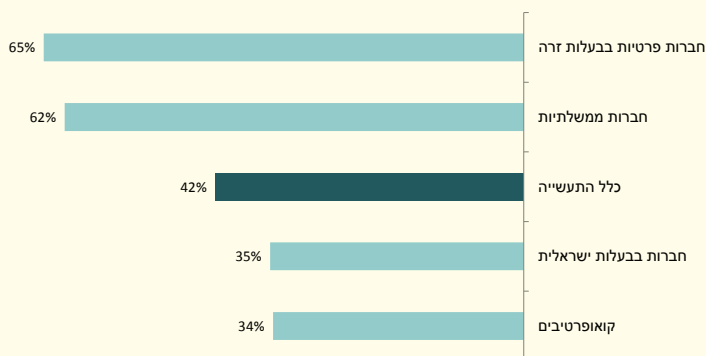
8 תמורה שנתית ממוצעת למשרה בתעשייה לפי ענף כלכלי (מקובץ), אלפי ש"ח, 2012

1 הנתונים לשנים 2013-2014 נאמדו על בסיס סקר תעשייה 2012 ועל בסיס השינויים במדד הייצור התעשייתי.

- בשנת 2012 עמד היצוא התעשייתי על 159 מיליארדי ש"ח.

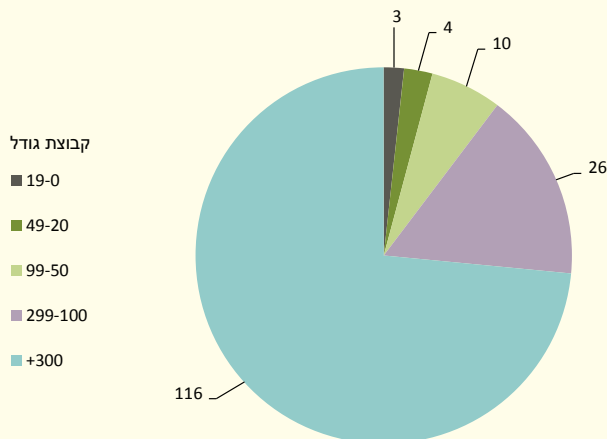
9 אחוז היצוא מהפדיון בתעשייה, לפי תת-מגזר, * 2012

* היצוא מהפדיון של מגזר משקי הבית מהווה פחות מ-1%.

- מפעלים שבהם 50 משרות לפחות מייצאים בממוצע 47% מפדיונם, לעומת 6% במפעלים שבהם עד 4 משרות.

10 סך היצוא בתעשייה, לפי קבוצת גודל (מספר משרות), מיליארדי ש"ח, 2012

- מפעלים עתירי יצוא הם מפעלים המייצאים יותר מ-50% מסך כל הפדיון שלהם או מפעלים המייצאים בסכום של יותר מ-10 מיליון ש"ח, והיצוא שלהם מהווה יותר מ-25% מסך כל הפדיון. 4% מכלל מפעלי התעשייה נמנו בשנת 2012 על קבוצה זו, ובהם היו 39% מכלל המשרות בתעשייה. חלקם של מפעלים אלה בכלל הפדיון עמד על 47%, היצוא שלהם עמד על 91% וחלקם בערך המוסף עמד על 61%.
- הפדיון למשרה במפעלים עתירי יצוא היה גבוה ב-21% מזה שבכלל התעשייה ועמד על כ-1,255 אלף ש"ח, ואילו הערך המוסף למשרה במפעלים אלו עמד על כ-494 אלף ש"ח.

עצמה טכנולוגית

- בשנות ה-90 המוקדמות החל המשק הישראלי בכלל והתעשייה הישראלית בפרט לשנות כיוון, מצמיחה בענפי תעשייה מסורתיים לצמיחה בענפי התעשייה הטכנולוגיים המתקדמים. השפעתה של התפתחות זו ניכרת בייצור התעשייתי, בייצור במשק בכלל, ביצוא הישראלי (כ-42% מפדיון התעשייה מיועדים ליצוא), במספר השכירים בענפי הטכנולוגיה העילית ובתמורה למשרות. בשל ההתפתחות של תעשיות עתירות ידע, נקבע בהתאם לתקנים בין-לאומיים, כי ענפי התעשייה יסווגו לפי עצמה טכנולוגית לארבע קבוצות טכנולוגיות: עילית, מעורבת-עילית, מעורבת-מסורתית ומסורתית. הסיווג נקבע בעיקר על פי ההוצאה למחקר ופיתוח מתוך סך התפוקה בענפים.

טכנולוגיה מסורתית

ייצור מוצרי מזון, משקאות, מוצרי טבק, טקסטיל, מוצרי הלבשה, ייצור ועיבוד של מוצרי עור ושל אביזרים נלווים, מוצרי עץ ומוצרי עץ ושעם, פרט לרהיטים, מוצרי קש ומוצרים מחומרי קליעה, נייר ומוצרים, הדפסה ושירותים נלווים, רהיטים וענפי ייצור אחרים

טכנולוגיה מעורבת-מסורתית

שכפול חומר תקשורתי מוקלט, ייצור קוק ומוצרי נפט גולמי מזוקק, מוצרי גומי ופלסטיק, מוצרים אחרים על בסיס מינרלים אל-מתכתיים, תעשיות מתכות בסיסיות, מוצרי מתכת בהרכבה פרט למכונות וציוד, בניית ספינות ואניות ותיקון, תחזוקה והתקנה של מכונות וציוד

טכנולוגיה מעורבת-עילית

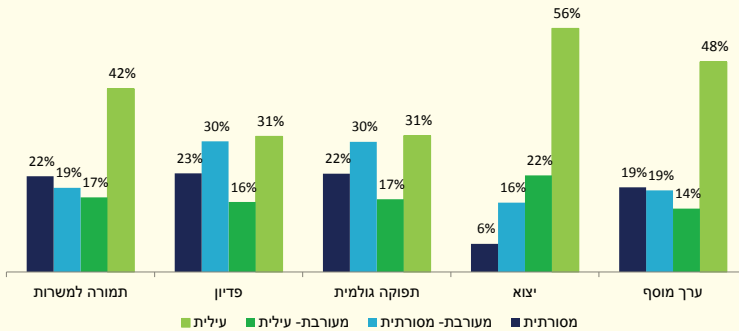
ייצור כימיקלים ומוצריהם, נשק ותחמושת, ציוד חשמלי, מכונות וציוד לנמ"א, כלי רכב מנועיים ונגררים כלי תחבורה והובלה אחרים וציוד רפואי, דנטלי ואורתופדי

טכנולוגיה עילית

ייצור תרופות קונבנציונליות ותרופות הומאופטיות, מחשבים, מכשור אלקטרוני ואופטי וכלי טיס, חלליות וציוד נלווה

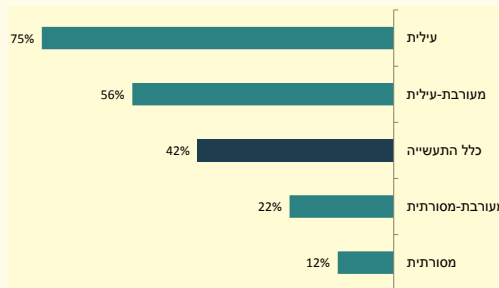
עצמה טכנולוגית (המשך)

11 התפלגות נתונים נבחרים בתעשייה לפי עצמה טכנולוגית, 2012

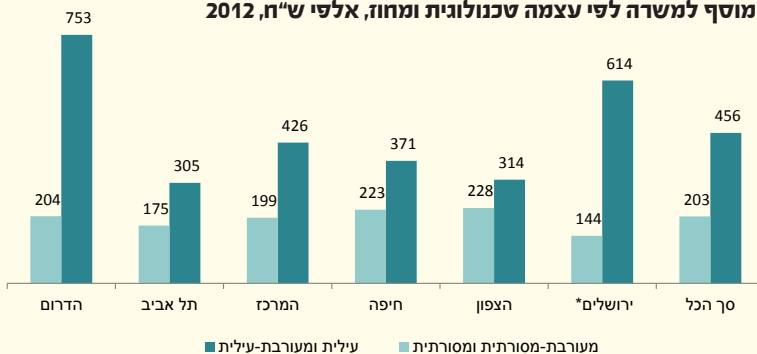
- בשנת 2012 נרשם ערך יצוא של כ-89 מיליארד ש"ח בענפי הטכנולוגיה העלית, שהם כ-56% מכלל היצוא התעשייתי. בענפי הטכנולוגיה המסורתית היווה היצוא כ-6% מכלל היצוא התעשייתי (10 מיליארד ש"ח).

12 אחוז היצוא מהפדיון לפי עצמה טכנולוגית, 2012

- בענפי הטכנולוגיה העלית והמעורבת-עלית הובילו מחוז ירושלים ומחוז הדרום בערך המוסף למשרה, פי אחד וחצי בקירוב מהערך המוסף למשרה בכלל התעשייה. מנגד, בענפי הטכנולוגיה המעורבת-מסורתית והמסורתית הובילו במעט מחוז הצפון ומחוז חיפה.

13 ערך מוסף למשרה לפי עצמה טכנולוגית ומחוז, אלפי ש"ח, 2012

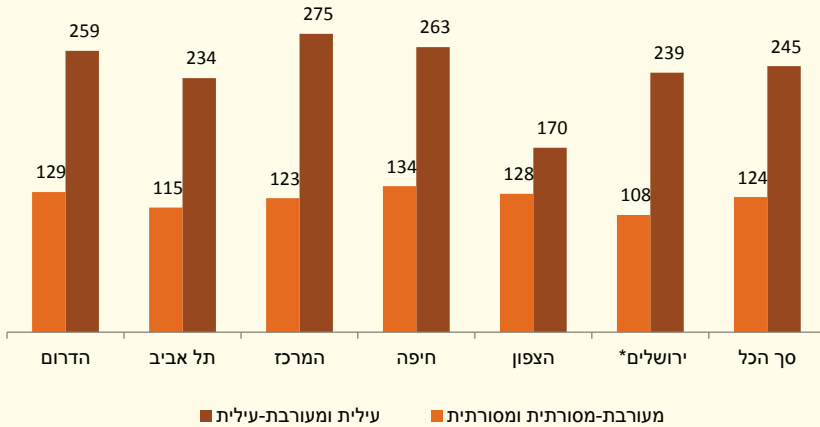

* כולל אזור יהודה והשומרון (מפעלים ישראליים)

עצמה טכנולוגית (המשך)

- בכל המחוזות, פרט למחוז הצפון, נמצא פער של כמעט פי שניים בין התמורה למשרה בענפי הטכנולוגיה העילית והמעורבת-עילית לבין התמורה למשרה בענפי הטכנולוגיה המעורבת-מסורתית והמסורתית.

14 תמורה למשרה לפי עצמה טכנולוגית ומחוז, אלפי ש"ח, 2012

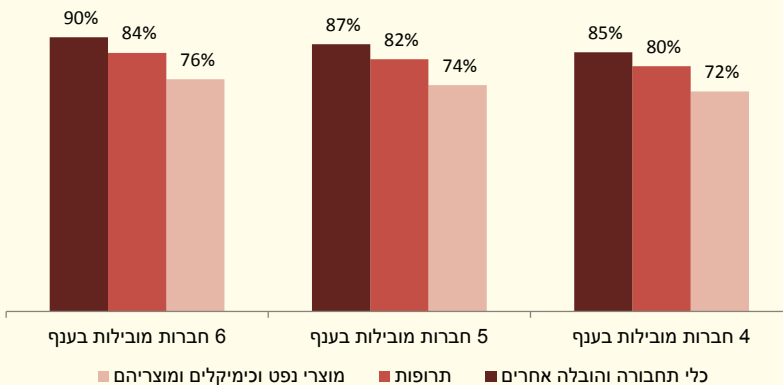

* כולל אזור יהודה והשומרון (מפעלים ישראלים)

ריכוזיות

- מידת הריכוזיות מחושבת באחוזים, כיחס בין ערך התפוקה של 4-6 המפעלים הגדולים ביותר (להלן: מפעלים מובילים) לסך ערך התפוקה של הענף. בשנת 2012, בענף ייצור מוצרי נפט וכימיקלים ומוצריהם, בענף ייצור תרופות ובענף ייצור כלי תחבורה והובלה ואחרים אחוז התפוקה במפעלים המובילים היה הגבוה מכלל ענפי התעשייה.

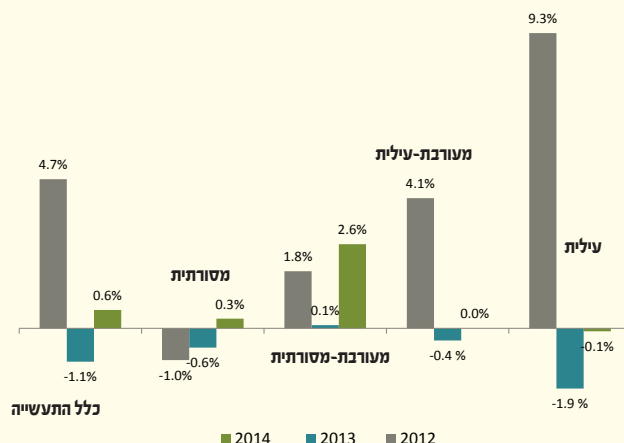
15 אחוז התפוקה במפעלים המובילים בענפים כלכליים נבחרים, 2012

מדד הייצור¹

- מטרתו של מדד הייצור היא לשקף את השינויים החודשיים בנפח הייצור, שהוא אומדן לערך המוסף של התעשייה. מדד הייצור מחושב על פי שקלול של מדדי אינדיקטורים (תפוקת מוצרים, שעות עבודה ופדיון במחירים קבועים) שהשינויים בהם דומים לאלו של הערך המוסף.
- ב-2012 גדל מדד הייצור ב-4.7% לעומת השנה הקודמת, ב-2013 ירד המדד ב-1.1% וב-2014 גדל ב-0.6%. כפי שניתן לראות מהתרשים, בשנים 2012-2013 ענפי הטכנולוגיה העילית הם שהשפיעו בעיקר על השינוי במדד הייצור בתעשייה, ואילו ב-2014 היו אלו ענפי הטכנולוגיה המעורבת-מסורתית.

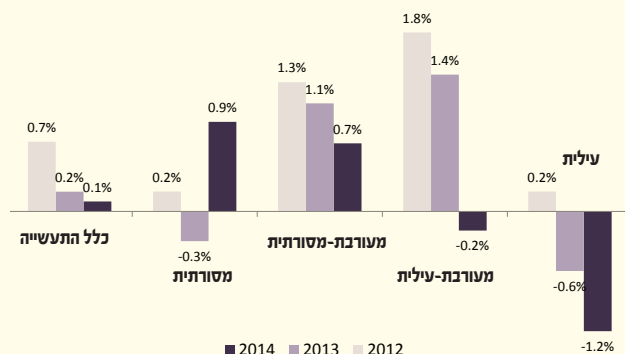
16 השינוי במדד הייצור לפי עצמה טכנולוגית, כל שנה לעומת קודמתה, 2014-2012

מדד משרות²

- על פי סקר מדדי תעשייה, בין השנים 2012-2014 גדל מספר המשרות² בתעשייה, בכל שנה לעומת קודמתה (ב-2012 ב-0.7%, ב-2013 ב-0.2% וב-2014 ב-0.1%).
- בשנת 2014 העלייה במספר המשרות בתעשייה הושפעה בעיקר מהעלייה במספר המשרות בענפי הטכנולוגיה המסורתית, שקיזזה את הירידה במספר המשרות בענפי הטכנולוגיה העילית.

17 השינוי במדד המשרות לפי עצמה טכנולוגית, כל שנה לעומת קודמתה, 2014-2012

1 מדד המשרות ומדד הייצור הנם מדדים חודשיים, המהווים אינדיקטורים מקדימים לנתוני סקר תעשייה (לשנים שעבורן אין עדין תוצאות סקר). מדד המשרות משמש אומדן לשינוי במספר המשרות בתעשייה ואילו מדד הייצור משמש כאומדן לשינוי בערך המוסף.

2 משרות: משרות שכי, בעלים ובני משפחה העובדים ללא שכר, חברי קיבוצים ועובדים המועסקים באמצעות חברות כוח אדם.

ענפי כלכלה מקובצים ופירוטם

ייצור מוצרי מזון, משקאות ומוצרי טבק

ענף 10 - ייצור מוצרי מזון

ענפים 11-12 - ייצור משקאות ומוצרי טבק

ייצור טקסטיל, מוצרי הלבשה, מוצרי עור ואביזרים נלווים ועיבוד עורות

ענף 13 - ייצור טקסטיל

ענף 14 - ייצור מוצרי הלבשה

ענף 15 - ייצור ועיבוד של מוצרי עור ושל אביזרים נלווים

ייצור מוצרי עץ, שעם וקש פרט לרהיטים, נייר ומוצריו והדפסה ושכפול של חומר תקשורתי מוקלט

ענף 16 - ייצור מוצרי עץ, שעם וקש, פרט לרהיטים

ענף 17 - ייצור נייר ומוצריו

ענף 18 - הדפסה ושכפול של חומר תקשורתי מוקלט

ייצור מוצרי נפט, כימיקלים, תרופות ומוצרי גומי ופלסטיק

ענפים 19-20 - ייצור מוצרי נפט, וכימיקלים ומוצריהם

ענף 21 - ייצור תרופות

ענף 22 - ייצור מוצרי גומי ופלסטיק

ייצור מתכות בסיסיות, מוצרי מתכת בהרכבה ומוצרים אחרים על בסיס מינרלים אל-מתכתיים

ענף 23 - ייצור מוצרים אחרים על בסיס מינרלים אל-מתכתיים

ענף 24 - תעשיית מתכות בסיסיות

ענף 25 - ייצור מוצרי מתכת בהרכבה, פרט למכונות ולציוד

ייצור מחשבים, מכשור אלקטרוני ואופטי, ציוד חשמלי ומכונות וציוד לנמ"א

ענף 26 - ייצור מחשבים, מכשור אלקטרוני ואופטי

ענף 27 - ייצור ציוד חשמלי

ענף 28 - ייצור מכונות וציוד לנמ"א (לא נזכר במקום אחר)

ייצור כלי רכב מנועיים ונגררים, כלי תחבורה והובלה ורהיטים

ענף 29 - ייצור כלי רכב מנועיים ונגררים

ענף 30 - ייצור כלי תחבורה והובלה אחרים

ענף 31 - ייצור רהיטים

ענפי ייצור אחרים, תיקון, תחזוקה והתקנה של מכונות וציוד

ענף 32 - ענפי ייצור אחרים

ענף 33 - תיקון, תחזוקה והתקנה של מכונות וציוד

מקור: הסיווג האחיד של ענפי הכלכלה 2011, בהוצאת הלמ"ס.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

אתר אינטרנט: www.cbs.gov.il

דוא"ל: info@cbs.gov.il

טלפונים במרכז המידע:

ירושלים: 02-6592666

תל אביב-יפו: 03-5681933

תעשייה 2012-2014

כתיבה: טליה נוגריאן | עורכת סדרת סטטיסטיקה: חגית אנסבכר | עיצוב: סקורפיו 88 | פברואר 2016